

Spirituele talen 3 – Traditie

- Lezing: Lucas 4:14-30

¹⁴Vervuld met de kracht van de Geest keerde Jezus terug naar Galilea. Het nieuws over Hem verspreidde zich in de hele streek. ¹⁵Hij gaf de mensen onderricht in hun synagogen en werd door allen geprezen. ¹⁶Hij kwam ook in Nazaret, waar Hij was opgegroeid, en volgens zijn gewoonte ging Hij op sabbat naar de synagoge. Toen Hij opstond om voor te lezen, ¹⁷werd Hem de boekrol van de profeet Jesaja overhandigd, en Hij rolde hem af tot de plaats waar geschreven staat:

¹⁸'De Geest van de Heer rust op Mij,
want Hij heeft Mij gezalfd.

Om aan armen het goede nieuws te brengen

heeft Hij Mij gezonden,

om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken

en aan blinden het herstel van hun zicht,

om onderdrukten hun vrijheid te geven,

¹⁹om een genadejaar van de Heer uit te roepen.'

²⁰Hij rolde de boekrol op, gaf hem terug aan de dienaar en ging weer zitten; de ogen van alle aanwezigen in de synagoge waren op Hem gericht. ²¹Hij zei tegen hen: 'Vandaag is de schrifttekst die jullie gehoord hebben in vervulling gegaan.' ²²Allen betuigden Hem hun bijval en verwonderden zich over de genaderijke woorden die uit zijn mond vloeiden, en ze zeiden: 'Dat is toch de zoon van Jozef?' ²³En Hij zei tegen hen: 'Ongetwijfeld zullen jullie Me dit gezegde voorhouden: Geneesheer, genees uzelf. Doe alles waarvan wij gehoord hebben dat het in Kafarnaüm gebeurd is, ook hier in uw vaderstad.' ²⁴Hij vervolgde: 'Luister, Ik zeg jullie dat geen enkele profeet welkom is in zijn vaderstad.' ²⁵Maar Ik zeg het jullie zoals het is: in de tijd van Elia, toen de hemel drie jaar en zes maanden lang gesloten bleef en er in het land een grote hongersnood uitbrak, waren er veel weduwen in Israël. ²⁶Toch werd Elia niet naar een van hen gezonden, maar naar een weduwe in Sarepta bij Sidon. ²⁷En in de tijd van de profeet Elisa waren er veel mensen in Israël met een huidziekte die hen onrein maakte. Toch werd niemand van hen gereinigd, maar wel de Syriër Naäman.' ²⁸Toen de aanwezigen in de synagoge dit hoorden, ontstaken ze in grote woede. ²⁹Ze sprongen op en dreven Hem de stad uit, naar de rand van de berg waarop hun stad gebouwd was, om Hem in de afgrond te storten. ³⁰Maar Hij liep midden tussen hen door en vertrok.

Preek

Lieve mensen,

Als je je kind laat dopen. Dan voeg je je in een traditie. Die al bijna 2000 jaar gaande is. Een prachtige vorm die Jezus ingesteld heeft. Water als symbool van reiniging. Maar ook van opstaan uit de dood. Je zonden worden afgewassen, zoals je schoon wordt van water. En zoals het kind van schrik de adem even inhoudt. En dan weer opademt. Zo krijgt het kind nieuw leven. Een eeuwenoude vorm. Een oerchristelijke traditie.

Maar het is ook nog veel dieper een traditie. Als ouders namelijk het ja-woord uitspreken. Dan zeggen ze: we zullen de liefde van God doorgeven. We zullen onze zoon, onze dochter, laten kennismaken met Jezus. En we verwachten daarin veel van de Geest. Maar je geeft dus dingen door.

Die je zelf ervaren hebt. Die je geleerd hebt. Misschien wel van jouw ouders. Of anders door het leven.

Slide: Traditie betekent letterlijk: dat wat je doorgeeft

Ik vind het beeld van een estafette altijd mooi.

Slide:

Je loopt een stuk in de baan met wat je in handen gekregen hebt. En dan geef je dat door aan de volgende. Bij dat doorgeven loop je een stukje samen op. En dan gaat die ander verder en jij loopt langzaam uit.

Zo gaat dat toch bij geloofsopvoeding. Sowieso de generaties door. Je leeft je leven. Je krijgt dingen mee van ouders en grootouders. En vervolgens kom je op eigen benen te staan. Je gaat je eigen weg. En in die tijd geef je ook weer dingen door aan anderen om je heen. Je deelt je leven. Wat je onderweg opgepikt hebt. En dan loop je langzaam uit.

Dat is traditie. Wij denken bij traditie vaak vooral aan de vorm. Maar het gaat om de inhoud. Die wil je doorgeven. De bron waaruit je leeft. De inspiratie die je vindt. De leefregels die jou helpen. De liefde die jou draagt. Waar jij je veilig bij voelt. Allemaal inhoudelijke dingen die je mee wil geven. Aan mensen om je heen. Aan een volgende generatie. Het gaat om de inhoud.

En daarvoor zoek je vormen. In de kerk. Maar ook in je leven. Soms zijn er al eeuwenoude methodes. Die ooit gevonden zijn. En die nog altijd werken. Een kerkdienst zit vol tradities. Maar niet alleen de dienst, ook het hele kerk-zijn.

Ik kreeg weer prachtige dingen in de app en via de mail bij de voorbereidingen:

Slide: Bij de vragen in de enquête merkte ik dat ik houvast heb aan iets dat bekend of herkenbaar is. Bijvoorbeeld vaste stramienenen. Wanneer ik breder kijk dan zie ik traditie als een vorm om handen en voeten te kunnen geven aan geloof(sinvulling).

Slide: Ik ben blij dat ik het geloof van mijn ouders heb meegekregen. Het geloof dat zijn ook weer van de generaties voor hen meegekregen hebben. De manier waarop mijn ouders leefden vanuit hun geloof heeft mij mede gevormd tot wie ik ben.
De traditie / gewoonte om naar de kerk te gaan is voor mij heel waardevol, even stil worden en je focus richten op God in woord, en zang.

Slide: Tradities helpen inderdaad om vol te houden. Soms heb je helemaal geen zin om naar de kerk te gaan of in de Bijbel te lezen. Wanneer je dan toch gaat uit gewoonte merk je dat God juist dat moment tot iets speciaals kan maken.

Tradities, die de eeuwen zijn ingesleten. Die kunnen je helpen. Ik vind het zo mooi aan onze Heiland, dat hij ook in een traditie staat. Dat woord 'gewoonte', wat we in onze tekst lezen. *Volgens zijn gewoonte ging Hij op sabbat naar de synagoge.* Gewoon, naar de kerk. Jezus trekt zich ook vaak terug om te bidden. En hij is thuis in zijn Bijbel. Weet altijd een passende tekst te vinden. Heeft hij geleerd van zijn ouders. En ook van de rabbi's. Joodse kinderen worden daarin gedrield. Nog steeds.

Het is prachtig als je in een traditie staat. Er is op het ogenblik, maar eigenlijk al sinds de reformatie en versterkt door de verlichting, er is veel aandacht voor jouw persoonlijke geloof. Jouw persoonlijke keuzes. Jouw eigen verhaal. En dat is prachtig en terecht. Tegelijk kan dat doorslaan naar individualisme. Traditie helpt je om te beseffen dat je niet alleen gelooft. Je bent in de rituelen en samenkomsten verbonden met de mensen om je heen. En met de mensen die je voorgingen. Je staat op hun schouders. Kunt leren van inzichten die zij doorgaven. Bijvoorbeeld in belijdenisgeschriften.

Tegelijk is dat alles geen doel in zichzelf! Het gaat uiteindelijk om de inhoud. Wie inspireert je? Hoe wil je leven? Wat is jouw geloof? Vormen hebben geen waarde in zichzelf. En je ziet in dat verhaal uit Nazareth dat de traditie ook tegen kan werken. Want als Jezus een iets andere boodschap brengt dan ze verwachten. Als hij de inhoud betreft op zichzelf. Dan worden ze boos. Want zo hebben ze dat niet geleerd!! We kennen jou. Bewijs dan dat jij inderdaad zo bijzonder bent!? De Messias moet van andere orde zijn. Dat kan niet die timmermanszoon zijn waar we nog mee hebben geknikkerd.

Daarbij: tradities kunnen ook uitslijten. En zelfs gaan tegenwerken. Ook daar is oog voor bij de meedenkers voor deze dienst.

Slide: Traditie kan daarbij ook belemmerend werken en mag mijns inziens niet boven de Bijbel komen te staan.

Slide: Groot risico van tradities is dat je de traditie (zo deden we dat altijd) aanneemt voor waarheid zonder zelf na te denken of dit ook jouw waarheid is.

Dus het begint altijd bij de inhoud. Wat wil ik doorgeven? En vervolgens kijk je naar de vormen, de rituelen en de symbolen die je daarbij kunt gebruiken. En daarbij put je als het even kan uit beproefde methodes.

En de kern van je ja-woord bij de doop is ook dat. Karin, Stijn, Bram, Jackelien. Dat je belooft dat je lief zult hebben. En de liefde zult leren. Een sfeer van aanvaarding. Ruimte zult bieden en richting zult geven. Zo geef je door wat je zelf als waardevol en inspirerend hebt leren zien. En daarbij maak je gebruik van inzichten en ervaringen die jij weer meegekregen hebt. Die soms al eeuwen teruggaan.

Je loopt een tijdje met je kinderen op. Je overhandigt ze het stokje. En dan kun jij langzamer gaan lopen. Vol vertrouwen mag je ze loslaten. Omdat God belooft dat hij bij jou zal blijven. En met hen zal meegaan.

Dat is traditie. En zoals de Geest al eeuwen mensen inspireert om daar werk van te maken. Zo zal hij dat ook bij jullie doen. En ook bij ons als kerk. Laten we zuinig zijn op wat ons doorgegeven is. En het elke keer weer hernieuwd doorgeven aan hen om ons heen. Zo houden we het verhaal gaande. En de hoop levend. Van generatie op generatie.

Amen